Llengua caddo

El **caddo** és l'única llengua supervivent de les llengües caddo meridionals. És parlada per uns pocs membres de Nació Caddo d'Oklahoma.[3] Actualment, només resten uns 25 parlants ancians, cap dels quals és monolingüe caddo, cosa que fa del caddo una llengua amenaçada.[4] El caddo té diversos dialectes mútuament intel·ligibles; alguns dels dialectes més prominents són kadohadacho, hasinai, hainai, natchitoches i yatasi. Actualment els dialectes més utilitzats són hasinai i hainai.[5] El caddo està emparentat lingüísticament amb els membres de la família caddo septentrional, que inclou les llengües pawnee-kitsai (keechi) (arikara, kitsai, i pawnee) i wichita. El kitsai està extingit, i el pawnee, arikara, i wichita cadascuna té un nombre menor de parlants supervivents que el caddo.[6] Una altra llengua, l'adai, s'especula que pot haver estat una llengua caddo, però a causa de l'escassetat de documentació i tractar-se d'una llengua extingida, aquesta connexió no és concloent, i l'adai es considera generalment una llengua aïllada.[6]

Caddo	
Hasí:nay	
Tipus	llengua, llengua viva i llengua críticament amenaçada
Parlants	
35 (2000)[1] 25 (2007)[2] principalment a comtat de Caddo, Oklahoma	
Parlat a	Estats Units
Autòcton de	Oklahoma
Classificació lingüística	
Llengües caddo	
Caddo meridional	
Caddo	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Nivell de vulnerabilitat	5 en perill crític
Codis	
ISO 639-2	cad
ISO 639-3	cad
Glottolog	cadd1256 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/cadd1256)
Ethnologue.com	cad (http://www.ethnologue.com/language/cad)
UNESCO	894 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-894.html)
IETF	cad
Endangeredlanguages.com	1678 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/1678)

Contingut

Ús i esforços de revitalització de la llengua

Des de 2012 la Nació Caddo oferix classes setmanals de la llengua; també es poden aconseguir CDs de la llengua, un llibre il·lustrat i una web d'aprenentatge online.[7][8] Des de 2010 hom pot aconseguir una aplicació caddo per a telèfons android.[9]

La Nació Caddo està fent un esforç concentrat per guardar l'idioma caddo. La fundació *Kiwat Hasinay* ('Llar Caddo'), situada a la llar tribal de Binger, Oklahoma, ofereix regularment classes de llengua caddo, a més de la creació de diccionaris, glossaris i altres recursos lingüístics caddo. També han fet un projecte a llarg termini de tractar de registrar en arxius digitals les tradicions orals caddo, que són una part important de la cultura caddo.[10]

Fonologia

Consonants

El caddo té 19 consonants contrastives, que és un inventari de consonants de mida normal. És una cosa inusual, ja que no té consonants Laterals.[11] Els símbols IPA per a les consonants caddo es donen a continuació:

		Bilabial	Alveolar	Palatal	Velar	Glotal
Nasal		m	n			
Oclusiva	**Sorda**	p	t		k	ʔ
	Sonora	b	d			
	Ejectiva		tʼ		kʼ	
Africada	**Sorda**		ts	tʃ		
	Ejectiva		tsʼ	tʃʼ		
Fricativa			s	ʃ		h
Aproximant				j	w	

El caddo també compta amb geminació contrastiva (allargament) de consonants, que s'indica generalment en l'ortografia per una doble lletra; per exemple **/hɑ́ttih/** ‘dona’.[6]

Vocals

El caddo té tres vocals contrastives, /i/, /ɑ/ i /u/, i dues longituds vocàliques contrastives, llarga i curta, per un total de sis fonemes vocàlics.

	Frontal	Central	Posterior
Alta	i iː		u uː
Mitjana			
Baixa		a aː	

Notes

1. Cens dels EUA del 2000 (http://www.mla.org/map_data_results&mode=lang_tops&SRVY_YEAR=2000&lang_id=935)
2. Llengua caddo reference (http://archive.ethnologue.com/16/show_language.asp?code=cad) at *Ethnologue* (16th ed., 2009)

3. The Linguist List
4. SIL International, 2009
5. Caddo Nation, 2007
6. Native Languages of the Americas, 2011
7. «Caddo Nation - Language (http://www.caddonation-nsn.gov/history/language.html)». *The Caddo nation*. [Consulta: 30 octubre 2012].
8. «The Caddo Language Learning Tool (http://mllab.ou.edu/Animated_Stories/Hasinai_Caddo/Start_Here.htm)». [Consulta: 30 octubre 2012].
9. «Caddo Language App Now Available on Android Market (http://anm-okc.blogspot.com/2010/11/caddo-language-app-now-available-on.html)». *alterNative Media*. [Consulta: 30 octubre 2012].
10. Kiwat Hasinay Foundation, 2005
11. World Atlas of Language Structures Online

Bibliografia

- Caddo Nation. 2007. Caddo Nation – Language (http://www.caddonation-nsn.gov/history/language.html). (20 d'octubre de 2011).
- Kiwat Hasinay Foundation. 2005. Kiwat Hasinay Foundation (http://www.ahalenia.com/kiwat/index.html). (20 d'octubre de 2011).
- Melnar, Lynette R. 2004. *Caddo Verb Morphology*. Lincoln: University of Nebraska Press.
- Native Languages of the Americas. 2011. Caddo Language and the Caddo Indian Tribe (Kadohidacho, Hasinai, Hasinay) (http://www.native-languages.org/caddo.htm). (20 d'octubre de 2011).
- World Atlas of Language Structures Online. Caddo (http://wals.info/languoid/lect/wals_code_cad). (20 d'octubre de 2011).

Enllaços externs

- Kiwat Hasinay Foundation (http://www.ahalenia.com/kiwat/)
- Caddo Alphabet (http://www.ahalenia.com/kiwat/caddo_alphabet.pdf) PDF
- Kúhaʔahat Oklahoma! (http://hello-oklahoma.com/caddo.htm) - Com dir "hola" en Caddo
- Caddo Indian Language (Hatsinai) (http://www.native-languages.org/caddo.htm)
- Search-able Caddo Language Dictionary on Socrata (http://www.socrata.com/Education/CaddoLanguage/kerq-ib5s), creat per Michael Sheyahshe (substitueix Caddo WebLEX)
- OLAC resources in and about the Caddo language (http://www.language-archives.org/language/cad)